

BUDA-PESTA

10 Iuliu st. v.
22 Iuliu st. n.

Va esî duminec'a.

Redact.: strad'a Havas nr. 1.

Nr. 28.

ANULU XIII.
1877.

Pretiulu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$ de
anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Român'a 2 galbeni

Cursu elementaru de istori'a literaturii române.

(Urmare.)

Romanulu.

Romanulu, nu este după cum s'ar putea crede o spunere de intemplieri imaginante numai că sè desfateze. Delectarea lectorului, dîce Huet, inventiatulu episcopu d'Avanches pe care romantierulu iscusit se pare a si o fi propusu de scopu, nu este decât unu mijlocu tintitoru la inventiatur'a spiritelor si la indreptarea moravurilor. Asiá feliu censurându ridiculele si vitiele, aretându defectulu celu tristu alu pasiuniloru neinfrânte, nisuint'i de a insuflă neconenitul amoru pentru virtute si a o face sè se simtiésca, că numai ea singura e démna de iubirea nostra, că numai ea e isvorulu fericii nostre : acést'a este dator'a romantierului. In acestu modu romanulu face gloria autorului si indulcesce moravurile societății.

Intemplierile trebuie inventate, inse sè fia verosimile, cari sè intereseseze si sè lege de ele pe cetitori. In spunerea lor nu trebuie nimicu se fia langedu, lucrarea sè mérga cu rapediune, stilulu sè fia viu si plinu de caldura, incât din ce in ce sè se oprinda imaginatiunea si spiritulu cetitorului ; caracterele personalor sè fia bine insemnate si sustinute pâna la fine ; desnodamentulu adusu chiar si din mediul intemplierilor.

Romancierulu este datoru a represintă totu-de-una virtutea prin colorile cele mai stralucite ; sè o faca de respectat si de iubit chiar si in nenorocirile cele mai apesatore, éra vitiile sè le depinga prin totu acea ce e mai posomoritu si uriciosu, insuflându prin ele disgustu, dispreți si terore. Totu romancierulu ce se indepartează de acestu principiu, nu e demnu de a se numi omu onestu și cetațeniu bunu.

Romanulu istoricu este acel'a in care fictiunea este amestecata cu istori'a, elu este unu feliu de descriere bastarda, care adese ori sacrificia istori'a pentru fictiune. In romanulu istoricu n'a escelatu decât genii mari precum Walter Scott, Dumas etc. Intre novelistii istorici si romantierii români insemnâmu cu deosebire intre cei mai bătrâni pe George Asachi, care celu d'ântâiu si de pe la 1840 incepù a ne delecta cu asemenea genu de scriere ; de la elu avemu : „Nuvelele istorice ale României“ Editiunea III, Iasi Tip. Inst. Albin'a 1867, considerate unu capu d'opera ; Alesandru P. Hajdeu : „Domn'a Arnautului“, novela istorica, Bucuresci 1872 ; Constantinu Negrutiu : „Alesandru Lapusnéu“, „Pecatele tineretiei lor“ etc. D. Bolintinéu ; „Manuilu“ romanu

nationalu, Iasi 1855, „Elena“, romanu de date, politicu, filosoficu, Bucuresci 1862; Al. I. Odobescu : „Michnea Voda celu reu si Dómn'a Chiajna“ Bucuresci 1860; Philemonu : „Ciocoi vechi si noi séu ce se nasce din pisica, sioreci manâncă“, Bucuresci 1863; N. D. Popescu : „Radu alu III celu frumosu“ nuvela, originala, Bucuresci 1866, „Miculu capitanu de haiduci“, „Vintila si fericirea“, „Junéti'a lui Mihaiu Vitézulu“, „Mórtea lui Mihaiu Vitézulu“, „Maria Putoianca“, „Iancu Jianu capitanu de haiduci“ Buc. 1875 si altele. Cetiti pe acestu scriitoru in care talentulu schintieza, in care imaginatiunea este o flacara, in care frumosulu vorbei si ideilor se paru a fi jucându că fluturii in radiele sôrelui. Unu stilu curatu si gustu alesu si arta bine pronunciata sînt proprietăti ce-i pregatescu unu succesu frumosu. I. C. Dragescu : „Noptile Carpatine séu Istoria martirilor libertătii Horia, Closca si Crisianu“, Pesta 1877; I. Negruzzu : „Mihaiu Vereanu“, Iasi 1872; Nicolau Ganea : „Incercări literarie, nuvele“, Iasi 1873; Iosifu Vulcanu : „Novele“ 3 volume, Pesta 1872—1873, „Selavulu Amorului“, romanu 3 volume 1873—1874, „Ranele natiunii“, romanu istoricu 3 vol. Pesta 1877; Fundescu : „Scarlatu‘, romanu origin. Bucuresci 1875; Grandea: „Fulga“, Bucuresci, 1875.

Despre discursuri.

Prin discursu se intiegu cuvintele puse in gur'a unei persoane pentru a laudá séu a defaimá, a dá consiliu séu a desamagí, a inculpá séu a aperá. Oratorulu in acést'a lucrare se servesce cu descoperiri pompóse, periode armoniose si cu tóte figurile cele stralucite ale retoricei, particulariulu inse trebue sè fia simplu si plinu de adeveru in discursulu seu.

Dintre compozițiunile scolare discursurile sînt cele mai folositore pentru tóte calităatile literare.

Discursulu religiosu. Discursulu religiosu se imparte in dogmaticu si evangelicu.

Discursu dogmaticu séu moralu este acel'a ce tractéza adeverurile dogmei séu ale moralei religiunii cu scopu de a face pe ómeni mai buni.

Discursulu evangelicu este acel'a prin care se esplica epistolele Apostolilor séu evangeliile dilei. Ordinea, claritatea si simplicitatea trebue sè fia caracterulu lor principalu.

Totu aici apartinu si :

Panegiriculu, discursu in laud'a unei per-

sóne ale carei virtuti si fapte se aréta că nisce modeluri ce trebuie sè se urmeze.

Panegiriculu chrestinescu este unu discursu curatu in laud'a săntilor. Scopulu seu este duplu, adeca de a le laudá virtutile si de a ne face că sè le urmàmu. Din o norocósa amestecare a laudelor si a moralei iese desevârsirea cea adeverata a panegiricului.

Cuvîntulu funebru, este unu feliu de panegiricu consacratu spre amintirea repausatilor. Elu datéza inca din timpurile cele mai stravechi : In Egiptu, Greci'a, Rom'a, Scandinavi'a si chiar in Americ'a. Laud'a funebra in Egiptu, erá curatu individuala precum fu si la Roma, in Greci'a erá consacrata gloriei comune a cetatienilor cari au muritu in lupta, aperându libertatea patriei.

Discursulu politicu séu parlamentaru. Discursulu politicu séu parlamentaru are de obiectu unu interesu generalu de folosu publicu, séu o resolutiune alu carei scopu este binele publicu.

Discursulu politicu séu parlamentaru cuprinde tóte felurile de discursuri, pronunciate de ómeni ce sînt chiamati a guverná unu statu. Prin ele se reguléza financiale, pacea si resboiulu; ele decidu sértea natiunilor, ele proclama doctrinele prin cari se intarescu societătile, ele tuna in contra acelora ce versa sâangele omenescu si respândescu miseri'a, ele apera patri'a, ele resbuna omenirea, ele sînt unu daru binefacatoriu si flagelulu teribilu, alu divinitătii, ele luminéza popórele si corupu societătile, ele ridu de adeveru si de minciuna; ele tuna a supra nepiosilor. A face bine este obiectulu lor. Adese ori se intémpla inse, că resultatulu lor este chiar contrariulu.

Discursulu academicu. Discursulu academicu se numesce astu-felu fiindu că scenele sale sînt academiele si societătile invetiate. Elu are patru parti : 1) Discursurile de receptiune, adeca laudele invetiatilor, a barbatilor de litere. 2) Laudele istorice ale barbatilor celor mari. 3) Harangele séu Complimentele de politica, si a 4-a Memoriele a supra sciintelor, artilor si a tuturor felurilor de eruditie.

Scopulu discursului academicu este de a placé spiritului, ocupându-lu cu lucruri placute, pentru acestu finitu se pote descoperi tóta puterea artii in cea mai mare splendore a sa.

Discursulu de receptiune e acelu ce se pronuntia de catra unu membru nou alesu in academia séu in vre-o societate invetiatata. In

fia-care discursu sînt döue lucruri de depinsu : persón'a si autorulu.

Pe lângă laudele istorice, discursulu academicu adese ori imbratísieza o cestiune filosofica, literaria, ba chiar si politica, in acestu feliu s'au propusu discursuri a supra spiritului filosofiei, a supra artilor, a supra poesiei, a supra celei mai bune educatiuni publice.

Harangele sînt complimente de felicitatiuni, de multiamire, de condolintia ce se adresáza principilor séu magistratilor intr'o ocasiune solemnala. Ele trebue sè fia scurte, elegante si mai cu séma delicate, pentru că laud'a este fundamentulu lor.

Memoriele sînt : espuneri de observatiuni séu descoperiri ce s'au facutu in vre-o sciintia séu arte; disertatiuni a supra puncturilor de istoria, de chronología si de critica care lumínéza.

Dialogulu oratoricu séu filosoficu, numitu astu-felu spre a se deosebí de dialogulu dramaticu, in genere este o convorbire de döue séu mai multe persoáne, in care se espune cestiunea ce voiescu a o discutá, séu unu adeveru ce voiescu a-lu face cunoscetu si a-lu stabilí cu putere.

Despre fabula.

Fabul'a este o oratiune inchipuita, cu dispositiuni verosimile, aretându imaginea adeverului.

Apologulu este unu micu poemu fundat a supra unei fintie care are de scopu de a corege moravurile ómenilor.

Descriptiunile.

Descriptiunea este o depingere insufletita a obiectelor ; colorile ce se intrebuintiéza trebuie sè fia vîi si variate, trasurile naturale, tablourile insuflette astu-felu, incâtu sè nu se cetésca, dara sè se paru că se vedu.

Alegerea obiectului trebuie sè se reguleze dupa scopulu scriitorului, elu pôte sè fia posomorit, séu gratiosu, ridictoru séu pateticu, dupa loculu ce-i se insémna.

Istoriculu in descriptiuni se marginesce in óre-cari traseturi, cari sè pôta atinge spiritalu, oratorulu se intinde mai multu, poetulu si mai multu. Circumstantiele ce au sè intre in descriptiuni, trebuie alese si a nu intretiese amenunte fórte mici, căci a descrie nu este a aglomerá tóte amenuntele, ori si câtu de adeverate aru fi, dara trebuie a alege pe cele interesante si a le dá o desvelire potrivita. Din tóte ornamentele, contrastulu este acelu ce ri-

dica mai multu descriptiunile. Döue tablouri impotrivite in tonu si coloritu, facu sè se recunóscă mai bine unulu de altulu din caus'a amestecului luminei si umbrei.

In feluriile descriptiunii se insémna :

Chronografi'a, ea caracteriséza timpulu unei intemplări prin amenuntele ei.

Topografi'a, depinge localulu scenei, unu templu, palatu, peisagiu, ruine.

Demonstratiunea este spunerea unei fapte particulare, unui evenimentu, p. e. lupta, fortuna, inse descrisa cu atât'a adeveru, incâtu sè ni se para că o vedem inaintea nostra.

Protografi'a, represinta traseturile din afara ale figurei, aerulu si totulu unui animalu.

Utopea, descrie virtutile séu vitiele personale, asta descriptiune se cuvinte mai cu séma istoriei.

Portretele, in care scriitorulu trebuie sè distinga tonulu, talentulu si geniulu particularu alu autorului pe care voiesce a-lu depinge. Portretele facute dupa natura trebuie sè aiba de baza adeverulu, si acele dupa imaginatiune verosimilitatea.

Caracterulu, care se deosebesce de portretu prin aceea că celu d'ântâiu depinge o generalitate, éra celu de alu doile unu individu.

Paralel'a, consta in a depinge asemenările si neasemenările intre döue persoáne séu caractere dupa scopulu ce-si propune scriitorulu.

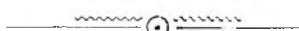
Similitudinea nu este decâtu o paralela intre döue lucruri séu obiecte luate intr'unu raporto de asemenare.

Disimilitudinea (neasemenarea) este o paralela in totu acelu obiectu, luatu din döue privintie deosebite.

Ipotiposulu, este unu feliu particularu de descriptiune, avêndu de obiectu o actiune, unu evenimentu, unu fenomenu, ale caroru circumstantie mai că pipaite se infatísieza intr'unu chipu energicu.

(Va urmâ.)

George Popescu.

S O N E T U.

Vedu palaturi o multime si statui nenumerate
Cari aréta omenirii, geniulu si alu seu sboru ;
Fantâni, locuri, edificii, de multime admirate —
Si mai multu de câtu acestea, unu laboriosu poru.

Diu'a-i totulu in miscare ; nòptea, stradele bogate ;
Ómeni veseli : betrânu, tineru, magistratu si negus-
toru,
Admirându covoru albastru cu acele presarate
Floricele luminóse, susu, ér josu unu imnu d'amoru.

Totulu pare veselía in acestu orasiu de viétia,
Centrulu lumei cultivate, unde pierre négra ciézia,
Unde spiritulu strabate pân' la tainiculu misteru ;

Totulu pare veselie, numai eu plinu de sfiéla
Trecu pe strada in tacere : gândindu patria-mi natala,
Plângu strainu fiindu aicea si deparate de-alu seu ceru !

Paris 15 aprile 1877.

B. A. Vinasiu.

SECRETELE CASTELULUI.

— Romanu, de XAVIER de MONTÉPIN. —

(Urmare.)

O lupta misteriosa viniá sè se incinga intre sin-
ceritatea plina de incredere, represintata de contele
si contess'a Rahon, si intre geniulu reului incarnatul
sub form'a seducatore a lui Ludovicu Andreiu Sigis-
mundu, marquisu de Saint Maixent.

VII.

Primulu pasiu.

Indata in sér'a sosirii in castelu a contelui si
a contessei, Annibal conversà unu timpu indelungatu
cu marquisulu, relatandu-i resultatulu bunu alu pa-
siloru sei facuti. Regele, rugatu mai de multe ori cu
caldura si cu perseverantia, mai ântâi refusà, dar
apoi acordà — inse nu fara o lupta manifestata —
scrisórea de remissiune.

Prin acea scrisore trecutulu lui Saint-Maixent
se curati, si de acuma inainte justiti'a fu oprita de
a-i cere socotéla de ori ce fapte criminale ar fi co-
misu dinsulu.

— Am garantatu pentru dta, vere, — dise Rahon incheiandu ; — am respunsu de dta corpu pentru
corpu, onore pentru onore. Am disu, că acusatiunile
aredate in contra dtale sunt calumii, si că unu
Saint-Maixent a pututu sè alunece a face óre si-cari
gresielii si nentileptiuni, dar nu este capabilu de o
lasitate séu de o infamia. Dupa o lupta indelungatu,
am reesitu. Absolutiunea regelui te curatiesce de tote
gresielile si de tote petele, precum ap'a din botezu
spela peccatulu originalu. De acuma inainte visitorulu
e alu dtale. Vei puté rencepe viéti'a dtale si te voiu
ajutá din tote puterile mele a te face demnu de celu
din urma urmatoru alu unei familie care me atinge
asiá de aprópe.

Saint-Maixent multiamì contelui cu espressiunea
recunoscintiei celei mai esaltate, si — in aparintia — celei mai sincere. Elu versà chiar si câte-va la-
crime, martorii muti dar elocventi ai emotiunii sale
adânce si ai multiamitei sale nemarginite.

— Si acuma, vere, — reluà Annibal, — permitete
vei sè-ti dau unu svatu ?

— Voiu fi forte fericit u-lu puté audî, si lu-
voiu urmá cu religiositate.

— Éta acuma esti liberu, lumea ti-stà deschisa ;

de cumva ti-va fi cu placere, mane te vei puté ren-
tórce la Paris.

Saint-Maixent fu cuprinsu de unu fioru. Rud'a
lui i-a spusu, in termini curteneti, sè nu mai abuse
multu timpu de ospitalitatea castelului de Rahon ?
Acesta frica inse durà putinu.

— Eu intielegu forte bine, — continuà contele,
— că unu cavaleru stralucit u-dta, deprinsu cu suc-
cesele de totu felulu, trebue sè gasescă monotonă
viéti'a in fundulu unei provincie si intr'o locuintia
că acést'a. Totusi te rogu sè mai remani cátu-va
timpu aice. Arangamentele relative la incurcaturile
dtale de bani nu sunt inca incheiate prin procurorulu
meu, omu do omenia, si de cumva creditorii usurari
ai dtale te-aru vedé rearendu in momentulu acesta,
ar fi mai pretensiivi, sè nu dicu cu neputintia, a scôte
de la ei nicari concessiuni indreptatite, pe cari a bsin-
ti'a dtale, si mai alesu nesciinti'a in care ei se afla in
privinti'a situatiunii actuale a dtale, i constrigu a le
primi. Este in interessulu dtale ceea ce ti-dicu, si nu-
mai iubirea mi-dictéza aceste cuvinte. Remâni óspele
nostru ! Sufletulu si scorpu se intarescu in viéti'a de
la tiéti'a. Arméza-te cu rabdare si incércă a trai feri-
ciu in castelulu de Rahon pâna'n diu'a, in care avereaz
dtale in parte reconstructa, si casatori'a bogata ce me
angajezu a-ti procurá, ti-voru permite a reincepe in
lume o viéti'a démna de numele dtale. Primesci ?

De asta-data Saint-Maixent n'avu trebuintia d'a
face apelu la ipocrisia in ajutorulu seu si a fatiarí o
bucuria.

Elu in adeveru se bucurá forte.

Ofertulu atâtu de generosu alu contelui realizá
dorinti'a lui cea mai ferbinte, assigurandu traducerea
in realitate a sperantielor sale criminale.

Prinse ambele mani ale lui Rahon, le strinse in
ale sale si le puse pe peptulu seu, gângavindu :

— Eu nu sciu in adeveru, vere, cum sè-ti es-
primu multiamit'a ce inunda anim'a mea ! . . . Realizá
sezi cea mai scumpa dorintia a mea. Ceea ce n'am
cutezatu sè-ti ceru, dta insu-ti mi-o propuni. A re-
mané la dta, erá uniculu meu visu, singur'a mea am-
bitiune. O mare schimbare s'a facutu in mine si acum
simtiescu forte bine, că fericirea e aice.

Frumós'a si sincer'a figura a lui Rahon se ilu-
mina.

— Dumnedieu sè fia binecuventatul ! — esclamà
elu ! Nemarginit'a sa puture mi-a pastrat u-toté bucú-
rile, căci respunsulu dtale mi-probéza intorcerea-ti
e completa. Éta-te demnu de numele ce-lu porti, si
eu ti-voiu dá prob'a cea ma innalta, cei mai eclatanta,
a stimei mele : Vei fi nanasiulu fiului meu !

Marquisulu putu sè asculte aceste cuvinte, fara
a cadé in genunchi inaintea contelui, si fara a lovî de
marmur'a padimentului fruntea sa umilita si cu ca-
intia.

In adeveru, ve dicu, in omulu acest'a nu erá
nimicu omenescu decât u-fat'i'a. Anim'a lui erá de
otielu inforbintat u-trei ori in cuptórele iadului !

Trecura câte-va septemani.

Sperantiele intemeiate de marquisulu Saint-
Maixent si de frumós'a Olimpia pe o ilusiune a con-
telui Annibal si a societii sale si pe o erore a medici-
lor, disparura.

Nu mi erá cu putintia a se indoî, că contess'a
pórtă in adeveru unu copilu in sinulu ei : deja liniele
corecte si elegante ale tâliei sale incepura a-si perde

fineti'a; deja trasurile ei aretau urm'a acelei obosele care cuprinde asiá tare pe tinerele femei. Pe scurtu, starea ei binecuvantata era sigura si necontestabila.

Intelnirile marquisului cu domn'a Chavigny, putin mare rare decatú cindu se aflau singuri in castelul, se continuara totusi de doue séu de trei ori pe septembra, in pavilonul pe care lu-cunoscem.

Acolo, Saint-Maixent si-continuá lucrarea sa de coruptiune, nimicindu in spiritulu marquisei tota credinti'a religioasa. Elu sciea bine, ca spre a face din frumos'a Olimpia o complice supusa, gata a nu se spariá de nimica, trebuiá se-i stinga cu totulu acea idea, — care e paz'a cea mai puternica, — ide'a lui Dumnedieu.

Ticalosulu era din scol'a si din soiulu mariloru crinali din secolulu alu siepte-spre-diecele.

In timpulu acela, in care domniau inca peste

Trebuiá se fia fostu o vedere curioasa, inspaimantatoare, ne mai pomenita, de a vedé aceste doue fintie, ambele tinere, si de o frumsetiá aprópe cerésca, intrinseca in o cugetare comună infama, si in locu de a vorbi despre amoru, cautandu la olalta mijloce de a impiedecá nascerea unui copilu.

Dupa ce sperara o amagire, ei contau pe o intemplare nenorocosa; dar contess'a era supraveghiată cu atat'a amoru, cu ingrigiri atat'u de incordate, incatutu putinti'a unei nenorociri devinută din ce in ce mai neprobabila.

— Si cindu gandesci, — disse intr'una din dile Olimpia in momentulu de a parasí pe marquisulu, — ca spre a ucide pe acestu copilu blastematu in sinulu mamei, ar ajunge o spaima repede... Ah! cum nu potu chiamá spiritele!...

Saint-Maixent nu respusne, dar aceste cuvinte

Redif pasia.

Suleimau pasia.

mesura credinti'a órba, Santa-Crucele Exilii, facura cu voce innalta professiune de ateismu, intrecându in necredintia pe invetatiile secolului alu optu-spre-diecele, pe cari i lasau inapoi'a loru si in studiul profundi alu cutaroru scientie fisice. Acesti din urma cauta in ele ceea ce cugetau ca e adeveru. Infamii contimpurani ai lui Brinvilliers nu cauta in ele decatú otravuri subtile, cari puteau ucide fara se lase urme.

Sufletulu slabu alu marquisei fu o céra móle in manile unui omu atat'u de dibaciu ca Saint-Maixent. Interessulu, ur'a si passiunea viniau intru ajutorul dascalului priceputu. Nenorocit'a fintia nu era in stare a lupta in contra loru. Ea ascultá, supusa, si se lasa a fi convinsa.

Cindu ea incetá a crede in Dumnedieu, privi in fatia crim'a, si aceea nu-i mai paru ingrozitor.

se gravara in spiritulu seu. I inspirara o idea, pe care catu mai curendu trebuiá esecutata.

Contele Rahon si elu aveau datin'a de a esi dupa miédia-di la preambulare calare, cindu timpulu permitea.

Contess'a, care nu mai parasí scaunulu ei lungu, se asediá cu Olimpia pe balconulu monumentalul alu primului etajiu, care dominá curtea de onore, spre a fi de fatia la rentórcerea celor doi barbati, pe cari i salutá scuturandu-si batist'a indata-ce apareau la fina căii de castani.

Annibal, calaretii escententu si forte iubitoru de a calari, cum se dicea in timpulu acel'a, i placea se calaresca cai fugosi si i manuá cu atat'a gracia si cu o desteritate atat'u de mare, incatutu parea ca nici apartinti'a unui pericolu nu putea se esiste pentru elu.

Totusi domn'a Rahon, devenita forte impressio-

nabila din caus'a stării in care se află, aretă óre-care nelinisce cându vedea — da departare — calulu barbatului seu sarindu cu focu séu aruncandu-se in susu prin o saritura grabinica. Ea lu-rugá sè nu calaresca decătu numai cai mai blandi. Annibal respunse surdiendu, că toti caii devinu blandi in manile lui.

Intre cei mai nobili cai ai grajdurilor castelului se aflau doi din resaritu, Kebir si Mesrour, amendoi albi că néu'a, si atât de asemenei, incătu eră greu a-i distinge unulu de altulu.

Contele si marquisulu i calariau a dese ori la olalta.

Atunce erau pregetiti dupa mod'a orientala, cu frêne de metasa rosia si cu siele de catifea rosia brodata cu aur, aduse din Constantinopole; si nimica nu eră mai frumosu decătu tonurile rosie ale acelei metase si ale acelei catifele, cari formau unu contrastu viu cu albéti'a orbitore a acelorou dóue ânimale matretie.

In o deminétia Saint-Maixent avù cu Lazaru si Lactance o convorbire lunga si misteriosa; apoi elu merse indata la contele care se preamblá in parteru; i vorbì de mii de lucruri indiferente, se rentórsse in castelu in societatesa lui, facu unu pasiu gresit pe trepte, cadiù si redicandu-se se planse de o durere mare in pectorulu dreptu.

— Voiu tramite sè-ti caute unu medicu, — esclamà contele.

— Nu trebue! — respunse Saint-Maixent ridendu; — mediculu si-ar bate jocu de mine. Ceea ce suferu e mai putinu decătu nimica. Dóue séu trei frècari cu apa de flori, éta totu ce am sè facu. Dar am frica mare, că acesta lovitura de risu, nu-mi va permite sè potu calari astadi.

— Mi-ar paré cu atâtua mai reu, — dise Annibal, — căci eu nu potu remané in castelu spre a te insotî. Trebue sè me ducu negresit u sè visitezu niste lucrarii in o locuinta de câmpu la departare de trei mile. Am sè me intelnescu acolo cu architectii mei. Dar speru, că durerea dtale va trece pâna la timpulu preamblarui nostre indatinate.

— E cu putintia; dar eu me cam indoiescu, — murmurà marquisulu schiopetându.

Elu avù totu dreptulu sè se indoiésca, căci dupa miéidiadi durera se mari. Aceea totusi eră suporabilu, dise elu, dar cu conditiunea de a remané nemiscatul de totu.

— Incantatorele mele vere imi voru permite sè le fiu astadi cavalerulu servitoru, — continua Saint-Maixent adresandu-se la contess'a si la frumós'a Olimpia; — si pâna cându dta vei galopá pe drumurile mari, noi vomu vorbí de dta si astadi vomu scurtá in cătva timpulu in absintia dtale.

Ceriulu eră stralucit. Unu sóre maretii si a-própe ferbinte straluciá spre vale si facea sè lucésca florile inrosite si galbinite, pe cari le vescediu primulu frig alu iernei.

Rahon merse sè-si imbrace costumulu seu de calaritu.

Contess'a, domn'a Chavigny si Saint-Maixent ocupara locu pe balconu.

Peste unu momentu Annibal aparù in curte.

Elu eră calare pe Kebir, care sariá sub elu cu rinchezeri vesele.

VIII.

Inspaimantarea.

— Calulu acest'a e escelentu! — esclamà Saint-Maixent cu entusiasmu. Ce gratia si ce nobletia in foculu seu! privesce-lu, véra!

— Ah! — siopti Maria de Rahon, — vedu si mi-i frica.

— De ce te poti teme? Scii bine că verulu e unu adeveratu centauru. Calulu seu si elu sunt unulu.

— Sciu, si totusi tremuru fara vointi'a mea... Contess'a se intrerupse scotindu unu tîpetu.

Annibal voiá sè indrepte pe Kebir la picioarele balconului, că sè tramita sotiei sale ultim'a sarutare, Olimpiei si lui Saint-Maixent o ultima salutare; dar calulu se revoltă, acum sarindu in o lature cu o repeziune că si a fulgerului, acusi inaltiându-se pe picioarele sale de otelu, si scuturându côm'a sa cea lungă, acusi in fine sarindu cu o putere atâtua de mare, in cătu ai fi pututu crede că sè va rupe in dóue.

Acést'a lupta dură căte-va secunde cari parura forte lungi contessei, a carei fatia palita se ascundea in mânila sale tramurându.

Inse istetimaea si mai alesu vointi'a omului trebuiá sè invinga nesupunerea selbatica a calului.

Calulu se lasă invinsu, si inca totu tremurându, suflându focu din nări, elu se supuse pressiunii după a frâului si a genunchiului, si vinì cu blândetia la parete.

Saint-Maixent aplaudă si strigă bravo.

Contess'a luă mânila de pe fatia si privi la barbatulu seu, superb si stându că o statua equestra pe Kebir nemiscat.

— Annibal, Annibal, — dise ea cu o vóce rugătoare, — rogu-te, nu esì astadi cu acestu calu!

— Pentru ce, scump'a mea sotia?

— E unu demonu.

Rahon incepù a ride cu veselia.

— Elu, bravulu Kebir, e unu demonu! — respunse elu. Ah! Mario, ilu calumniedi. Sângele nobilu, sângele ca si regescu, care curge in vénole sale, ce e dreptu, căte-o data i-dà porniri de neatérnare, inse elu totusi e blându că unu mielu si mân'a unui copilu séu a unei femei ar ajunge spre a-lu infrâna. Asiá dara nu te teme si me astépta fara nerabdare, căci me voiu reintorce inainte de dóue óre.

Dupa aceste cuvinte contele si-lasă calulu sè marga, care simtiându-se liberu in fine de a puté mesură spatiulu, facu dóue séu trei sarituri desordinate si incepù sè sbóre; acést'a e singur'a espressiune, dupa noi, care pote face sè se intielégă bine reu saritule galopului seu fantasticu.

In mai putinu de diece minute elu trece grăthi'a si disparù că unu meteoro la finea calei de castani.

Contess'a Maria nu-lu mai putea vedé si totusi lu-urmariá cu privirea sa.

— Kebir de siguru descinde in linia drépta din famós'a iépa a Profetului, — dise Saint-Maixent. Ai crede că aripile unui vulturu sunt legate de unghiele sale de fieru; uraganulu nu merge mai iute.

(Va urmá.)

S A L O N U

Calindarulu septemanei.

Dumin.	10 22	E. 8 d. R. 45 mm. din Nicopole.
Luni	11 23	s. m. m. Eutimiu, s. m. Cindeu.
Marti	12 24	ss. mm. Proclu, Ilariu, Serapion.
Mercuri	13 25	adun. arch. Gavrilu, c. p. Stefan.
Joi	14 26	s. ap. Acila, ss. mm. Iust, Iraciul.
Vineri	15 27	ss. mm. Ciric, Iulita, Lolian.
Samb.	16 28	s. st. m. Antonigen, s. m. Avudim.

CRONIC'A RESBOIULUI.

Damele române si resboiulu.

Din Oravitia ni se facă placută suprindere prin impartesirea urmatorului apelă adressat de o preșteză domnă catre damele din acelu giură :

Onorata Dómna !

Este preșteză cunoscutu, că damele nóstre în toate unghiuile locuite de Români au imbratisiatu cu caldura acea nobila idea : spre a veni în ajutoriulu os-tasilor raniti din Romanía, și înimele nóstre ne si-optescu mereu, că acésta idea a aflatu și în medilocalu nostru resunetulu celu mai dulce; dreptu accea avându în vedere acestu simtiementu și nobilu si umanitariu, iar de alta parte tienêndu contu de seriositatea impregiurărilor, n'am adestatu a face pasii receruti la autoritatea administrativa comitatensa spre a inlesni acésta intreprindere, și constatezu cu bucuria, că cu decisiunea sp. Preturi din Oravitia dto 18. Juniu 1877, Nr. 9, ori ce piedeca să a delaturatu.

Acum dara depinde numai de la bunulu nostru simtiu spre a dă ajutoriulu posibilu celora, pe cari necesitatea esistintiei i-au aruncatu pe câmpulu de batalia, și nu me indoiescu, Onorata Dómna, că prin cunoscutu-ti zelu vei aduce și DTa dupa putintia pentru acestu scopu jertfa; ofertele se potu face in bani, in scame, in fasie de panza vechia; fasie de flanelu seu de tifon nou, etc.

Totu de odata mi-permitu a Te face atenta ca :

1. Fasi'a din panza să aiba o latime de 6 pâna la 12 centimetri și lungime de 4 pâna la 15 coti. Aceste fasi se rupu ori se taia în lungimea pânzei, ér la capetâiele fasiei se notéza cu cernéla, câtă lungime are.

2. Fasi'a de flanelu, din flanelă fină și nouă, se rupe în lungime și nu trebuie innadite; lungime și latime, că și cele de pânza.

3. Fasi'a de tifonu nou, lungime de 8 coti, latimea de 6 pâna la 12 centimetri.

4. Triangule, din pânza nouă séu vechia, să se taia din patrate ale caroru margini să aiba 36 pâna la 48 centimetri.

5. Compresse. Pânza vechia de olanda séu de bumbacu, de latime de 12 centimetri și de lungime de la 12 pâna la 36 de centimetri.

6. Scam'a trebuie să fie facuta din pânza de atia vechia, curata și móle. Este bine a nu amestecă scama cu fire de diferite grosime, ci a asortă fie-care deosebitu în hârtia alba și curata. Numai cu degete

curate și sanetóse să se lucreze scam'a : ori ce necuratienu a scamei pôte fi vatematóre ranitilor.

7. Cercéfuri adeca pânza vechia de diferite marimi se intrebuintează multu la greu raniti, cum si vata fină neintrebuintata, pânza de cauciucu, musiamá subtire.

Ofertele sunt a se adresa la subscris'a (Eugenia Munteanu d'Aldulianu in Oravitia montana Nr. Časei 270) care le va espeda pe spesele ei proprie la loculu destinațiunei loru.

Despre ofertele incuse voiu dă publicului ratiuni prin jurnalele române.

Oravitia in 28. Juniu 1877

cu tota stim'a

Eugenia Munteanu d'Aldulianu.

Dn'a Judita Macelariu a adunatu si administratu deja Societății Crucea Rosia din România 2966 lei 73. De curêndu dn'a Macelariu a mai adunatu 940 lei, 332 florini, si a nume de la :

I. Dr. Alesandru Mocioni, posessoru in Capol-nasinu 200 fl. Famili'a Nic. Popoviciu din Orascia 5 fl. Famili'a Bas. Petri din Sibiu 5 fl. Ionitia Morariu, econ. in Sibiu 5 fl. Aloisia Sida si Sidonia Secosianu din Siria (Világos) 2 fl. Dumitru Macelariu, pretor in Mercuria 10 fl.

II. Din colect'a domnelor Ana Gallu si Ana Filipu de la Abrudu.

Ana Filipu 60 lei. Basiliu P. Harsianu, advoc. 50 lei. Ioanu Gallu, protopresbiteru cu familia 50 lei. Iuliana Tobiasiu 10 fl. Maria Trifanu 5 fl. Ioanu Tér-noveanu cu familia 10 lei. Alesandru Ciura cu famili'a 3 fl. Rosa Henzelu 10 fl. Maria Vladu 20 fl. Ioana Balosu 10 lei. A. Branca 5 fl. Iuliana Vasiu 25 fl. Ana Lobontiu 5 fl. Rosa Popu 5 fl. Francisca Sterca Siulutiu 3 fl. Ludmila Draia 2 fl. Maria Visia 5 fl. Ana Lazaru 2 fl. Ana Ivascu 1 fl. Elena Cergedi 1 fl. Margareta Balta 1 fl. Artemiu Trifanu 1 fl. Maria Balta 20 lei. Alesandru Babutiu 30 lei. Alesandru Vasilie 20 lei. Petru Rusu 10 lei. George Morariu 10 lei. Ioanu Letierna 10 lei. Georgiu Mera 10 lei. Teresia Rosiogulanu 10 lei. Petru Ghioanu 10 lei. Nicol. Anca 10 lei. Ana Telegutiu 20 lei. Sofia Manea 20 lei. Nic. Hazu 1 fl. Ioanu Manoviciu 30 lei. Susana Neagu 30 lei. Elisabeta Cióra 20 lei. Ioanu Cióra 20 lei. Ales. Anca 25 lei. Nicolau Ghionca 40 lei. Ales. Mladinu 50 lei. Sofia Germanu 20 lei. Ana Merdia 20 lei. Petrutiu Rusu 40 lei. Ioana Telegutiu 40 lei. Simeonu Morariu 30 lei. Iosifu Danciu 20 lei. Simeonu Ana 20 lei. Alesandru Marcu 20 lei. Ioanu Anca 30 lei. Petru Costea 20 lei. Aronu Merdia 30 lei. Maria Posiogulanu 20 lei. Solomonu Coroiu 10 lei. Sum'a 940 lei 332 fl.

Ofertele in obiecte adunare la dn'a Macelaru : Aloisia Sida si Sidonia Socosianu din Siria (Világos) 670 klg. scame. Iuliana Lazaroviciu din Ususeu in Banatu 650 klg. scame. Lucretia Nemesiu totdeacolo 650 klg. scama.

Din list'a dnei Agapia Drocu in Mercurea :

Safta Balomiru din Mercurea panza : 3 metrii. Ana Danu Gelju 2 m. 5 ctm. Ana G. Bunea 1 m. 5

ctm. Ana N. Dragomiru 2 m. 5 ctm. Ana I. Campianu 1 m. 5 ctm. Maria S. Flesieriu 2 m. 5 ctm. Ana I. Flesieriu 2 m. 5 ctm. Vasia I. Heljiu 2 m. 5 ctm. Maria M. Beu din Apoldulu infer. 4 m. Maria I. Bosanu 4 m. Maria T. Dragomiru 5 m. Susana Cristea 6 m. Maria Oresténu 2 m. 5 ctm. Ana Giurca 2 m. 5 ctm. Ana Munteanu 2 m. 5 ctm. Maria Govozdea 2 m. 5 ctm. Susana Curea 2 m. 5 ctm. Ruja I. Lazaru 1 m. 5 ctm. Maria M. Beu 4 m. Ana Nicora 3 m. 5 ctm. Maria I. Moga 2 m. 5 ctm. Sumza N. Popa 4 m. Elena M. Toparceanu 3 m. Ana M. Cacoveanu 2 m. 5 ctm. Elisabeta Nicóra 2 m. 5 ctm. Sumza Neagu 2 m. 5 ctm. Ioana D. Toparceanu 2 m. 5 ctm. Ana C. Domnariu 2 m. 5 ctm. Elisabeta Oresténu 2 m. Raveca I. Toparceanu 2 m. 5 ctm. Ioanu D. Bejiu din Rodu 1 m. 5 ctm. Elena D. Cornea 3 m. Elena I. Rabu 1 m. 5 ctm. Maria D. Draganu 2 m. 5 ctm. Elena M. Bejiu 1 m. 5 ctm. Ioana N. Genie 2 m. 5 ctm. Elena I. Moga 4 m. Salomia I. Moga 2 m. 5 ctm. Salomia M. Beu 3 m. Elena D. Petru 1 m. 5 ctm. Agapia Drocu din Mercurea 5 pach. scame de dr. Brun's.

Alba-Iulia 9/7 1877.

On. Domnule Redactoru !

In numele dsiorelor colectante Eufrosina Cirlea si Eufemia Piposiu ve rogu a publica urmatórea lista de contribuire pentru ostasii români raniti, remanendu din parte-mi cu destinsa stima

plecatu servu

Mihaiu Cirlea.

Ofrande pentru ostasii români raniti din România colectate in Alba-Iulia prin domnisiórele Eufrosina Cirlea si Eufemiu Piposiu si deja tramise directu dlui principe Dimitrie Gr. Ghica presiedintelui societătii române „Crucea Rosia“ in Bucuresci.

Nicolau Siandoru de ocamdata 10 fl. Mateiu Nicola 5 fl. Ioanu Cosieriu 5 fl. Elena Tordasianu 5 fl. Cristina Barbu 3 fl. Ana Sebisianu 2 fl. Ana Patitia 10 franci in auru. Policsena Popescu 2 fl. Amalia Filipu 2 fl. Rosalia Görög 1 fl. Elena Tordasianu 5 lei argintu. Ioanu Cirlea 5 fl. Mihaiu Cirlea 5 fl. Greg. Elechesiu 5 fl. Agafzia Popu 2 fl. Fira Rozoru 50 cr. Raveca Cirlea 2 fl. Ana Rosca 50 cr. Ana Haiosiu 50 cr. Maria Radu m. Indreiu 10 franci in auru. Amalia Cirlea 1 galb. imp. Maria Clinca 2 fl. Ioanu Margineanu jun. 3 fl. Ioanu Mercurianu 2 fl. Pavelu Margineanu 2 fl. Ioanu Moldovanu 2 fl. Claudia Antonoviciu 1 fl. Maria Sebastianu 20 fl. Ana Totoianu 2 fl. 50 cr. Lucratia Totoianu 2 fl. 50 cr. Maria Morariu 1 fl. N. N. 1 galb. imp. Veronica Dirgou 50 cr. Iuonu Margineanu 5 fl. Ilia Anculia 2 fl. Nicolau Cosgaria 10 fl. Borgovanu Sangeorganu 10 fl. Sandulu 2 fl. M. Apahideanu 2 fl. N. Porutiu 2 fl. George Bogdanu 2 fl. Iuonu Vingardianu 2 fl. Ilia Tataru 1 fl. Iuonu Macaveiu 1 fl. Teodoru Siuteu 2 fl. L. Giurchescu 1 fl. Iuonu Velocanu 1 fl. I. Rusu 1 fl. Aronu Lupeanu 2 fl. 50 cr. Dimitrie Dragosiu 1 fl. 50 cr. Iacobu Strajanu 2 fl. Iuonu Paulu 1 fl. 50 cr. Georgiu Opritia 1 fl. Iuliana Opritia 1 fl. Alesandru Mera 1 fl. Georgiu Av. Penciu 2 fl. Visoina 1 fl. Cornelius Piposiu 2 fl. Iosifu Rosca 1 fl. Iosifu Clemens 1 fl. N. Popu 50 cr. I. Apolzanu 50 cr. I. Rosenfeld 1 fl. 50 cr. Eufemia Piposiu 2 fl. Iosifu Mendel 1 fl. S. Lobstein 50 cr. Maria Carpinisianu 4 fl. Maria N. Berghianu 2 fl. Eufrosina Cirlea 1 galb. imp. E. Kohn 50 cr. M. Mendel 2 fl. Susana Marcusiu 5 fl. Nachilev 10 fl. Velican

3 fl. I. Glück 1 fl. Firutia Palosianu 6 fl. Maria Rada 1 fl. Ana Comanescu 1 fl. Elisa Berghianu 1 fl. Veturia N. 2 fl.

(Va urmá.)

La olalta 200 fl. di doué sute florini v. a., 3 galbini imp., 20 franci in auru si 5 lei.

Comitetulu damelor din orasiulu Pétra si judetiulu Némtiulu publica mai multe liste de contribuiri adunate pân'acuma. Si a nume listele dómnelor: Eftimica Calmuschi cu 31 lei, Elise Udrischi 23 lei 75 bani, Alesandrina Camner 9 lei 50 bani si Maria Gheorghiu cu 47 lei si mai multe obiecte, Sevastitia Iuliano 157 lei 70 bani si obiecte, dsiór'a Caliopea Dafinescu 9 lei, Rosa Dafinescu 93 lei, Valburga Isacescu obiecte.

Darnic'i principessei Alina Florescu n. Stirbey — scrie timpulu — nu séca. A mai daruitu prin dlu V. Stanescu Crucei Rosie o alta suma de 378 franci, 60 bani.

„**Ospiciulu Independintiei**“ se va numí unu micu spitalu pentru raniti, care se va infiintá in Craiov'a. Initiativ'a acestei nobile intreprinderi a luat'o dn'a Mari'a C. Rosetti, prin a carei staruintia s'au adunatu obiectele necesarie pentru 50 raniti si aprópe 4000 lei in numerariu. Contribuitori sunt cea mai mare parte comercianti ai capitalei, din care causa se vorbiá de o ambulantia a comerciului; dn'a Rosetti inse, consultandu-se cu mai multi medici distinsi ai capitalei, s'a decisu pentru ridicarea unui spitalu in Craiov'a mai aprópe de câmpulu de resboiu si a datu unu apel catra femeile române si in specialu catra damele din Olteni'a, cerendu concursulu loru la grabnic'a infiintare a „Ospiciului Independentiei.“ Cinci medici din cei mai distinsi ai capitalei au declaratu, ca voru merge fia-care pe rôndu căte 30 dile pentru a face serviciu la acelu ospiciu.

Contributiuni pentru Ospiciulu Independintiei. Dsiór'a Caterina Porumbaru scama si fililuri. Dsiór'a Eftichia St. Popescu 170 dr. scama fina. D-na Elena Nicoalescu 3 litre scama. D. Stoica Dutulescu 20 lei nou si 20 sticle vinu. D-n'a Dina P. Zuckermann 10 comprese gaurite, 6 bonete de olanda si 133 dr. scama. Dsiór'a Jeanette I. Zuckermann 12 bonete de olanda. D-siór'a Lotti Littfan jum. oca scama si 6 bonete. D-siór'a Rachel Klein 180 dr. scama. D-siór'a Maria Teofanidi 400 dr. scama. D-n'a Ecaterina Vorias 100 dr. scama, 6 comprese trianghiulare, 8 alte comprese. D'n'a Maria Zamfirescu, din Câmpu-Lungu, 180 dr. scama fina. D'n'a Maria Marini 3 litre scama fina. D-siór'a Maritia Ferrando 150 dr. scama. D'n'a Tache Raduleseu 1 oca scama. D-n'a Elena dr. Penescu 550 grame scama fina. D-siór'a Luna Tury 250 dr. scama.

In Craiova mai multe dame adunara bani si oferte. Astfelu dsiór'a Elisa Opranu a adunatu 1489 lei si 18 oca 270 dr. scama, dn'a Constantia Argetoianu 741 lei, dn'a Pepita Racovită 832 lei 70 bani, dn'a Ana Dumba 618 lei, dn'a Maria Titulescu 160 lei si multe obiecte.

Fóia medicale din Vien'a „Wiener medizinische Wochenschrift“, publica de la corespondintele seu speciale unu articolu interesant, despre pregaritirile sanitari pentru resboiu in Români'a, in care se pronuncia forte magulitoriu despre starea sanitaria a armatei

române, unde sunt forte rare casurile de morbu, si soldatii dovedescu cel mai mare devotamentu in implinirea detorintiei si a disciplinei. Lasam se urmedie unu estrasu esential din acest'a corespondintia :

„**Bucuresci, 25 junie, 1877.** In 22 l. c. a portniu de aici cele 7 ambulantie a nostre; inainte de pornire au primitu sanitarea bisericësca, la care a assistat si M. Sa Domnitorulu **Carol**. Armat'a româna, ce constă din 60,000 de feciori are 7 ambulantie. — Fia-care regimentu are o cantina de ambulantie, instrumente chirurgice si apoteka. Fia-care divisiune are o ambulantie deosebita, care este compusa in urmatorulu modu : 6 carutie mari, 10 alte carutie de transportu dupa sistem'a Lipovsky, 6 carutie mari cu pachete, 4 corturi mari si unu tonu mare cu apa. — Catra aceste sunt a se mai adauge ambulantiele facute de societatea „Crucea Rosia“ si alte reuniuni. Pentru primulu corpu de armata româna s'a redicatu spitale in Calafatu, Poiana, Cetate, si altele 7 spitale in locuri deosebite; marel spitalu de resvera se afla in **Craiov'a**. Spitalele se redica de regula pe langa monastiri, in cari se asiédia medicin'a si instrumentele trebuinciose, si unde descaleca personalulu ambulantielor. Inspectorulu generalu dlu Dr. **Davila** s'a ingrigitu pentru că din carutiele de transportu pentru marfuri să se faca carutie pentru transportulu ranitilor, si i-a succesu a le transforma intr'unu modu forte bunu si practicu.

Domnele române din **Iasi** aduna bani si mijloce pentru pregatirea ambulantiei a VIII. si dlu Dr. **Russu**, unu chirurg renomitu, si-a oferit servitiile sale pentru acest'a ambulantia. A IX. ambulantia vrea se o faca israelitii din tiéra, pentru acestu scopu s'a pus in contilegere israelitii din Bucuresci cu cei din Galati. Mai voiescu si prin alte orasie a contribuiti pentru infinitarea ambulantielor; peste totu poporatiunea intréga, dar mai vîrtozu femeile române, dovedescu multu interesu pentru sôrtea ranitilor.

Starea sanitaria a trupelor române este forte escelenta; pana acumu abié 180 casuri de morbu s'a anunçatu. Lucrulu sta alt-felu cu soldatii rusi, cari nu sunt dedati cu clim'a de aici, caci numai in spitalulu Panteleimon de aici jacu 800 in tiphus. Cele 75 ambulantie russe de cându a trecutu armata russe la Galati peste Dunare, si-au inceputu activitatea.

Anim'a omului salta de bucuria, cându vede, câte sacrificii se aducu din tote partile pentru a veni intru ajutoriu celor ce cadu sub loviturile grele a resboiului. Eram cufundatu in cugetele cele mai caldurose de umanitate, cându éea vedu langa s'rulu lungu a ambulantielor venindu unu altu s'rul de canone mari, in lungime de 4 metri, pornindu la loculu destinatiiunii in resboiu, pentru a-si culege victimele.“

De si s'a adunatu atâtu in România, câtu si la noi pâna acumu sume considerabile in bani si cârpe, totusi — precum aflam din unu raportu alu dlu principie **I. Ghica**, presied. societati „Crucei Rosie“, publicatu in diurnale, — aceste sume sunt abié de ajunsu pentru a acoperi spesele de arangierea ambulantielor, ér intretinerea lor pretindu sume si mai mari; mai alesu, déca resboiulu va durá lungu timpu, ceea ce se poate prevede de acuma.

Armat'a româna de la Mihaiu Vitezulu in cõce n'a avutu ocasiune a se lupta pentru interesele patriei sale; deci eu atâtu mai vîrtozu credemu, ca atâtu

publiculu, câtu si soldatulu românu voru scî a se areta demni de chiamarea la care i chiama mam'a comună, adeca : patri'a.

Unu altu corespondinte alu diurnalului „Gartenlaube“, descriindu caletori'a sa de la Bucuresci pâna la Calafatu, se exprima in modu forte favoritoriu despre armat'a româna, ce se afla in giurulu Calafatului. „Am fostu primitu cu multa bunavointia de generalulu Lupu, ds'a a datu ordine, că se fiu condusu pentru a visitâ fortaréta si orasulu Calafatu, ce este situat in departare de diumetate óra de fortaréta. Orasulu sub rotu restimpulu de canonada, ce s'a urmatu intre Vidinu si Calafatu, n'a patimitu nimie'a; am avutu ocasiune a vedé manevrele artileriei, rosierilor si a dorobantilor, ce s'a facutu cu multa exactitate si precisiune; tinut'a soldatilor e resboinica, feciorii prospiciédia bine, sunt sănetosi si voiosi. Luându prândiulu impreuna cu oficerii armatei, la mésa am facutu cu ei cunoșcentia mai de aprope; am aflatu, că — de si sunt in vîrsta forte tinera, caci unu dintre ei numai curêndu parasira scol'a militaria din strainetate, — sunt barbati inteligenți, devotati, resoluti si curagiosi; sciul a conduce trupele la manevre cu multa istetime si precisiune. Am facutu si aceleri observatiune, că aceste omeni, in devotamentulu lor, nu sunt condusi de ura de rasa contra turcilor. Peste totu români nu cunoscu ur'a de rase, nici fanatismulu religiosu. Ei sunt omeni luminati, cunoscu valoarea forcielor proprie si greutatea situatiunii, si sunt zelosi in afacerile pentru tiéra. Vedeti, dlu meu, — misde unu oficieru tineru — noi suntemu că tinerii cari, pentru prim'a-óra pasiescu in lume a curteni unei dame; noi nisuimus a ni pliní detorintia, a ne purtă bine pentru a puté câstigâ renume pe câmpulu de lupta acuma, cându ni se imbie ocasiunea.“

Diurnalele italiane si francesc aducu asemenea descrieri favorabili pentru soldatii români, asié si „Times“ diurnalulu englesu, si ce-lu mai renomitu in lume.

Totu pentru ostasii români raniti.

Bucuresci, 8 Iuliu st. n. Spunu dreptu, ca la inceputu, dupa ce Turci'a declarase Romaniei bellulu de facto si incepuse a bombarda orasie, a devasta sate si ale dă focu, si dupa ce guberniulu si camerele au ridicat manusi'a aruncata de Porta, vediendu eu ca proprietarii si comerciantii cei mai avuti, cu venituri de la 10 pâna la 50 milii de galbini pe anu, abiá daruî patriei cîte doi cai de cavaleria seu pretiulu loru, me camu indoiamu si eu in patriotismulu romanilor. Nu trebuiá se judecu tiér'a dupa 2—3 sute de oameni din cei mai bogati. Astadi vidiu lucrurile acestea in lumina neasemenatul mai stralucitoria. Cu câtu locuitori au simtitu ca pericolulu cresce neincretitatu, si ca retele facute de turci se inmultiescu, cu atâtu a inceputu se prinda radecini convictiunea, ca trebue se scapamu pentru totu-de-un'a de vecinatarea turcesca, cu atâtu mai multu patriotismulu isi aduce fructele sale. De atuncea burgesia si populatiunea rurale cea mai avutu alerga cu prinosele sale pe altariulu patriei; de atunci vedem in „Monitorulu oficialu“ ca de es. unu Axente Bodarau din comun'a Tusla da pe

sam'a óstei 5 vaci, Fratii Tulceanu de la c. Niculaea's 7 vaci si 3 juncani, evreii Iancu Sielariu si Haimberg Sigal din c. Negresci distr. Vaslui 17 boi si 6 vaci, Leibes Paucher et Ghitmana Crismariu 6 boi, Nicolae Sterie de la Bechetu 1000 hectolitre de papusioiu etc. etc. De acestia se afla cu sutele. Alti proprietari, arendantori si comune din tienuturile in care petrece cavaleri'a, mai alesu a corpului dorabantiloru calari, dau gratisul locu de pascutu la côte 100 si 200 de cai, pe cătu timpu escadrónele stationéza in acelea parti. Cu acésta specie de ofrande statul si anume tesaurul armatei face economia de multe mii in bani.

Mai de curêndu s'au datu ordinu chiar la cerea mai multoru clerici, că sè se puna pe la tóte basericile Romaniei cutei de colecte pentru armat'a nôstra nationale, si anume pentru ajutoriulu invalidiloru famili, ai caror barbati cadu in batalii. Dintre calugaritie au sè se puna mai multe in servitiulu ambulanteloru nôstre, intocmá precum se facu si in Russi'a sub patronagiulu Maiest. Sale imperatesei. Asiá de es. vedemu, ca in spitalulu Panteleimonu, pe care guberniulu nostru ilu puse la dispositiunea comandei supreme rusesci si care este inpoporatu de bolnavi si raniti de ai armatei russesci, servitiulu lufacu sorori de charitate aduse din monastirile Russiei.

Despre damele de la Iassi, alu caror comitetu veni la Bucuresci, dupa ce premissese 4 cara de ambulantia, provediute cu cele necessarie, se pôte dice eu totu dreptulu, ca dloru executara adeverata bravura de patriotismu nobile si sublime, demnu de imitat in tóte timpurile.

Merite patriotice si castigara astadata si evreii, anume mai de curêndu fruntasii loru din capitala, carii pe lângă colecte patriotice facute mai inainte, alaltaieri (6 iuliu, 25 juniu) presentara patru cara de ambulantia, care purtă Crucea Rosia de Geneva, care dupa ce fusera binecuventate, că si ale damelor de la Iasi, s'au si pornit u in acea di la armata.

In vederea acestoru fapte patriotice demne de tóta laud'a, cum ve puteti esplica faptulu cititu negru pe alb, ca faimosulu milionariu maioru Misiu (sérbi din Serbi'a, dara naturalisatu aici si proprietariu de căte-va dominii) depuse pe altariulu patriei 100 di : un'a suta de franci, adeca pe atât'a, cătu detera de buna voi'a lor mai multi functionari din cei mai saraci. Mie mi-vine se credu, ca cu acea ofranda si-va fi batutu jocu de dn. Misiu vre-unu intendante de ai sei, facêndu-o in numele dsale fara scirea sa. Adeverata insulta pentru unu Misiu si altii că dinsulu, carii căte una miie de galbini dati ar o simti că si o pisatura de tintiariu, nimicu mai multu.

Apelulu facutu catra marea natiune francesa de catra dn. Frédéric Damé in favórea României si a óstei sale, publicatu in mai multe diarie francesc, credu ca l'ati aflatu si dvóstra demnu de tóta recunoscint'a nôstra. Numai unu francesu pôte se scria asiá frumosu si cu atâtu elanu patrioticu.

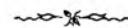
Interessante sunt si cele dôue apeluri esite in „Revue medicale“ din pen'a deprinsa a dlui dr. med. C. A. Polichronie, a nume unulu „A la charité de l'Europe, eu faveur des blessés de l'Orient“, éra altulu „Appel à la charité des Roumains en faveur des blessés et des victimes de la guerre.“ Si fiindu că ambulantie si lazarete se cauta mai multi medici români, seu carii se cunósea limb'a nôstra perfectu, că sè pôta tiné corespondentia cu autoritatile respective, credu

ca acestoru apeluri li se va acordá tóta atentiunea meritata.

Resuscitarea dupa trei ani a processului puru politicu alu dlui A. Densusianu si cei 7 soci, comunicatu in diariele românesci si francesc, a produsu impressiune pré durerosa si este considerata numai că unu actu de resbunare si de terorismu intru nimicu justificatu.

D. George Gr. Cantacuzino, fostu ministru, a adressatu Domnitorului o scrisore, in care ofera pentru trebuintele armatei 50,000 lei noi (franci) si 100 chilo mari porumbu. — Acestu donu in adeveru principiari e acompaniatu de simtiemintele cele mai patriotice. „Nu mai este indoîela ca óra sacrificielor a sositu“, dice dnu Cantacuzino. „Inactiunea ar fi o crima, nepasarea românilor luminati o pata ce s'aru intinde a supra natiunii intregi.“ Domnitorul i raspunde multiumindu-i in numele seu si alu armatei, promitiendu ca va ingrigi că acést'a se pastreze, in modu durabilu, aducerea a minte a acestui marinimosu daru. „A sositu óra, in care toti fiil tierii sunt chiamati a-si aduce obolulu pe altariulu patriei“ esclama Domnitorul. — Nu ne indoim cu in urm'a acestei nobile initiativе toti cei cu nume si avere din România voru depune obolulu lor pe altaiulu patriei.

(„G. T.“)

Sciri de pe câmpulu de resboiu.

Caderea Nicopolei, trecerea avant-gardei russe peste Balcanu, ocuparea passului insemnatu Sibca, si prin elu deschiderea calei ce duce la Filippopol si Drinapole, cernarea Rusciucului, sunt marile eveneminte a dilei, cari atragu atentiunea publica a Europei intregi; in urma rolulu insemnatu ce ocupa armat'a româna este carele atrage atentiunea mai alesu a românilor. Pâna acum a armat'a româna in mai multe locuri a primitu botezulu de sânge. Lasamu sè urmedie scirile, ce amu primitu, referitorie la aceste evenimente.

Turnu-Magurele, 17 iuliu. Dupa unu vehementu atacu de la 4 óre deminéti'a pâna la 8 óre sér'a din partea trupelor russe, — la care au luat parte dôue regimenter, unu escadronu de cavaleria si trei baterii din partea armatei române, — Nicopolea a cadiutu, 2 pasie si 6000 soldati regulati turci au capitulatu, si pe lângă gratia de a-si puté scapá viéti'a, au devenitu prisionieri muscalilor. — Rusciuculu e cernatu cu totulu, sè ascépta unu atacu, corpulu de armata diregiat contra Rusciucului este comandatul de insusi mostenitorul de tronu. Armat'a româna prin tóte locurile a inceputu ofensiv'a.

Bucuresci, 16 iuliu. Bateriele române din Turnu-Magurele au aruncat obuse a supra Nicopolei pâna cându trupele ruse din colo de Dunare au facutu ataculu, la care dôue regimenter române, precum si unu escadronu cavaleria si trei baterii române au luat parte. Generalu Manu cu corp :lu seu de armata a trecutu Dunarea pe la Sistova. Alianti'a devenisiva si ofensiva intre România si Russi'a este subscrisa.

Bailesci, 10 juliu. Unu corpu de armata românu a trecutu Dunarea spre a face recunoscerea terenului. Turcii au fostu surprinsi in taber'a lor, de unde au trebuitu să-o ie grănicu la fuga. Taber'a turcesca a fostu derimata. Artiler'a româna de la *Rastu* a facutu să se cufundu unu vaporu si döue cai ce turcesci. Prințipele *Carolu* a parasit u *Craiova*, si s'a dusu in cuartirulu generalu la *Poiana*, lângă *Calafatu*.

Calafatu, 4 juliu. In năpte de la 1 juliu unu sub-locotenentu românu, a nume *Ghica*, cu trupa mică a trecutu Dunarea pe la *Calafatu*, si a tînuitu o luptă până la diua. — In 5 si 6 juliu a fostu o luptă intre bateriele române de la *Rastu* si cele turcesci asiediate spre apusu de *Lom-Palanca*; bateriele turcesci au suferit mari pierderi, fiindu nevoie de a parasi locul ce ocupau. Tirul artilleriei române a fostu de o precisiune admirabile, ceea ce se dovedesce si prin succesulu stralucit, ce a avutu acăsta luptă. Atitudinea trupelor a fostu mai pe susu de ori-ce lauda, s'a destinsu mai cu séma capitani *Stoica* si *Tomescu*.

Petrupole, 16 juliu. Avant-garda armatei russe a trecutu Balcanulu, a ocupat si intarit pasulu Sibca si orasulu comercialu *Gabrova*; de aici calea catra Adrianopole e deschisa. — Rusii au avutu o insemnata invingere in Asia.

Sistovu, 3 juliu 1877. Amu visitatu podulu său mai bine cele patru poduri, pe cari rusii le au aruncat peste diversele bratii ale Dunarei. Insulele, puse in comunicatiune cu cele döue tiermuri ale Dunarei sunt insul'a *Vardin* si döue oströve. Tiermul românu alu Dunarei este despartit de insul'a *Vardin* prin gur'a *Vedei*. Ací se afla unu podu românescu mai in susu de celu construit de russi. Ele n'au o lungime mai mare de 40 metri.

Insul'a *Vardin* este in cea mai mare parte nisiposă, nu e padurăsa. Dupa ce am trecutu pe ântâiulu podu, amu mersu vr'o $\frac{1}{2}$ de óra pe tiermul nisiposu alu insulei si amu ajunsu la alu doilea podu, celu mai lungu din cele patru, care strabate bratiulu mai mare alu riului. Acest'a este de vre-o 6000 metri si asiediatu pe barci; este destulu de largu pentru 4 cai in röndu. De ordinariu cazacii trecu pe josu doi căte doi lasându slobodu fréulu cailor. Alu treilea podu e mai lungu decâtul celu d'ântâiu; alu patrulea, care ajunge la tiermul bulgaru, are o lungime de 120 metri.

La 15, in diu'a trecerei, numai ântâiulu podu era facutu. Trupele russe s'a imbarcatu apoi pe pontón. Cum in năpte de 14 catra 15 juniu turcii n'au simtitu nimicu, nu intielegu. Cându se facu diua, turcii incepura se traga a supra imbarcatiunilor si pontónelor, cari strabateau Dunarea. Trei pontón fura cufundate cu döue tunuri din bater'a de câmpu, pe cari rusii le aveau cu dinsii; 120 de ómeni perira in valurile riului. De la punctulu, unde desbarcara rusii pe tiermul turcescu până in orasius sunt aproape döue kilometre. Rusii suira dealurile, espusi la focul celor trei baterii turce asiediate pe côte si la impuscatur'a inimicului desfasiuratu in tiraliori de alungulu Dunarei pe inaltimi. Lupt'a fu inversiunata. Mare bravura de ambele parti. Rusii sfirsira prin a luá cu baionet'a o bateria pe căndu formabil'a lor artilleria asiediata in insul'a *Vardin*, demontă alta bateria. Turcii fugura ducându cu sine tunurile din a treia. Pierderile au

fostu mari si de-o parte si de alt'a; este greu de a le calculă.

Musulmanii din Sistovu au fugit u catra *Tirnova* si *Siumla*; o parte din cuartierulu musulmanu prezinta unu aspectu de devastare: ferestrele sfaramate, mobilele sdrobite, totu feliulu de sfaramaturi acoperă pamântul. Aprópe jumetate orasius eră parasit; acum rusii occupa casele musulmanilor. Unii dintr'insii au remas in orasius. Imperatulu *Alesandru* i-a luat sub protectiunea sa. S'a pusu sentinete la Moschee, cari n'au fostu devastate, spre a impedece ori ce profanare. Cazacii au arsu satulu *Deliosiu*, locuitu de circasiani, la döue óre distantia de Sistovu. Se pregatesce o mare batalia. Imperatulu a visitatu de trei ori Sistovulu, totu-de-una primitu cu mare entusiasmu. Antâiasi-data o suta de fete imbracate in albu si cu buchete de flori in mani esîra inaintea sa; totu orasius eră ací. Fuse o scena de entusiasmu si de iubire ce nu se poate descrie. Astadi cuartirulu generalu russescu va fi transportat la Sistovu. Proclamatiunea imperatului catra bulgari a fostu citita in biseric'a santei *Treimi* dinaintea principelui *Cercasky*, care este insarcinat cu organisarea si administrarea tierii. Elu si-va incepe functiunile sale dupa luarea *Tirnovei*, unde se va stabili. Ací s'a formatu o specia de guvernamentu provisoriu, care exercita puterea sub numele de comisiune: ea se compune din 12 membri. S'a formatu pentru mantinerea ordinei unu felu de gendarmeria locala, care are uniform'a că a militienilor români si o cruce verde că semnu distinctiv. Mai este si gendarmeria russescă. („Rom. Lib.“)

Redif pasia si Suleiman pasia.

— Portretele pe pagin'a 329. —

Dilele trecute diuarele politice s'a ocupatu multu cu aceste döue nume. Să dàmu dara si noi cetitorilor nostri, o schitiare activitatii acestor doi barbati.

Redif pasia, actualulu ministru de resboiu alu Turciei a inaintat fôrte repede in carier'a sa. Dinsulu e celu mai istetiu combinatoru alu intrigelor de la palatu. Eta caus'a inaintării sale grănicice. Elu a indeplinitu detronarea sultanului *Abdul Aziz*, elu a cuprinsu palatulu cu soldatii sei, si totu elu l'a condusu in inchisore. Dinsulu se bucura de tota increderea sultanului actualu, care l'a si tramis a supraveghia operatiunile lui *Abdul Kerim*.

Suleiman pasia este unu omu mai cunoscutu pe câmpulu resboiului. A luat parte in resboiulu in contra sérbilor, ér acumă in contra muntenegrinilor. Si nu fara succesu.

CE E NOU?

Prințipele Gorciacoff si-petrece fôrte bine in salonele aristocratiei din Bucuresci; duminec'a sér'a a luat ceaiulu la dn'a *Otetelesianu*, unde se întîlnescse elit'a societății capitalei; dn'a casei, cu rar'a-i gingasia, scie să faca a disparé până si umbr'a animositaților politice dintre ospetii sei.

Unu toastu alu principelui Gorciacofu. In 12 l. c. dlu ministru de esterne alu României, *Mihailu Cogalniceanu*, a datu o serata, la care au participat

intregu corpulu diplomaticu din Bucuresci. Cu aceasta ocazie principalele Gorciacofu a redicatu unu toastu pentru fericirea României, accentuandu necesitatea unei intielegeri intre partidele române, fara de care in tiéra nimicu statornicu nu se pote face; Rusia cu bucuria vede progresulu mare ce Români'a a facutu in scurtu timp, Rusiei-i jace la anima prosperarea statului romanu.

In câtu pentru trecerea armatei române se asigura in cercurile politice, că Austri'a nu va luá nici o mésu contra României. Cooperatiunea militaria a Serbiei va incepe pe la jumetatea lunei august. — D. Bismarck a disu ambasadorelui englesu, ca ocupare Constantinopolei ar fi celu mai bunu mijlocu de a ajunge câtu mai cu rându scopulu resboiu lui. — In Paris incercarea de imprumutulu sérbu a cadiutu cu totulu. — Scupcina sérba au avutu scene sgomotóse; opositiunea conservativa a parasitu adunarea, caci nu voiesce să scíe de resboiu. — In Franci'a campania electorale devine din ce in ce mai agitata; intre candidatii guvernamentali sunt in majoritate preponderanta — bonapartisti.

Unu scrifitoru germanu despre România. D. Rudolfu Henke este autorulu unei carti de 358 pag. volum. aparute la Lips'a, in care tractédia despre relatiunile geografice, istorice, statistice, etnografice ale României. „România — dice dlu Henke — e tiéra venitorilui, si numai atunci va inflori pe deplinu, cându pedecile ce au statu pâna acum in calea desvoltării sale voru fi inlaturate. In privint'a progresului nu e cu multu inferioara Italiei, Russiei si tierilor negermane ale Austriei. Clim'a tierii e sanetósa. Românu e marginitu in pretensiunile sale si e forte cumpetatu in mancare si beutura, se nutresce mai cu séma cu vegetale si bea apa amestecata cu vinu usioru din tiéra; nu-i placu spirtósele si beuturile tari. In privintia ovreilor spanioli se esprima favorabilu, despre cei lesiesci spune, că sunt moralmente forte decaduti, arestandu negotiulu ce facu cu femeile, pe cari le vîndu in Turci'a.

Ambulantie ruse. Citim in „Stéua României“ de la 19 Iuniu: Ieri a sositu la gar'a nostra vr'o 20 vagóne — ambulante venite din Rusia si destinate a transporta raniti in interiorulu imperiului. Modulu aranjamentului interioru ale aceloru vagóne este in adeveru ceva de admiratu. Crivatele bandagiele, articolele de chirurgia, farmacia, reservoarele de apa, etc. sunt dispuse cu atât'a orênduiéla, comoditate si curatenia, in câtu au atrasu admiratiunea tuturor acelor cari le-a visitatu.

Revisiunea Constitutiunii române. Proclamarea independintiei provoca necessitatea de a se revisui constitutiunea din 1866 in privint'a stării politice esterioare si a positiunii Domnitorului. Camerele legiuitóre se voru conchiamá pentru sessiune estraordinaria.

Retragerea armatei rusesci in Asi'a se adeveresce. In Caucazu a eruptu revolutiune contra Russiei.

Dn'a Efrosina Rosetti in Jasi a fostu organizatul loteria in folosulu ostasiloru români raniti. Multiamita concursului datu de d-na Natalia Sutio care — dice „Curierulu“ — este neobosita de la infinita-

rea comitetului domnelor din Jasi, biletele acestei loterii au fostu curêndu distribuite, astu-felu că a putut urma tragerea loteriei. Nr. 113 a fostu cästigatoru; elu erá posedatu de dn'a Saftica Paladi; ér obiectulu cästigatu este o esiarpa de file, d'o frumuseta rara.

Alta loteria. Totu acelu dñaru scrie: De catra dn'a Sutiu s'a organisatu o loteria de obiecte in folosulu ostasiloru români. Tote d-nele membre ale comitetului centralu din Jasi si mai multe alte persoane generoase au oferit obiecte, astu-felu că s'a formatu o colectie forte bogata si forte variata.

Corespondintii dlurnaleloru de pe cämpulu de resbelu se plângu, că russii tienu tote in secretu si nu vreau să spuna numai pucine dijurnalistiloru. — Pentru aceea nici noi nu potem scí cu positivitate, unde, cum si in ce numeru sta armat'a româna? Secretul este o garantia puternica pentru reusire, de a nu face cunoscutu de cu bunu timpu inimicului pozitinea trupelor.

Iubileul de la Oradea-Mare. Primulu care cuteză a vorbi românesce la mésa fu dlu Alessandru Romanu si apoi P. Sa Episcopulu. (Ungurii strigara: „magyarul!“) Apoi audirau limb'a româna de la dlu Iosifu Romanu, carele addressă clerului remarcabilele cuvinte: „Că de nu va fi limb'a românescă, nu va mai fi lipsa nici de Cleru!“

Societati si institute.

Societatea Andreiu Siaguna a teologilor din Sibiu, sub conducerea dñui profesorul I. Popescu a lucratu si in anulu espiratu in cea mai buna armonia, avându de oficali: vice-presedinte Nicolau Cado cl. a. III, notaru Basiliu Socol cl. III, controlorul Nicolau Ivanu cl. III, bibliotecaru D. Fagarasianu cl. II, vice-bibliotecaru I. Gavrusu cl. I, redactoru Bas. Demianu. Cas'a s'a administratru de comitetu; membrii comitetului: Leonu Popescu si G. Sglimbea cl. III, A. Peccurariu si I. Goga cl. II, Remu Rosca si B. Balanu cl. I. Numerulu membrilor a fostu in semestrulu I 63 ord. si 1 ajut., ér in semestrulu II 44 ordinari si 2 ajut. Siedint'a publica s'a arangiatu in memor'a feericului archiepiscopu si metropolitu Andreiu Siaguna in presér'a de 30 nov. 1876. Societatea a avutu si o fóia manuscrisa „Mus'a.“ Bibliotec'a consta din 765 opuri, in 1104 volume. Cass'a are 65 fl. 85 cr.

Mai nou.

Abrudu 16. julie. (Corespondintia originala) Astadi s'a deschis aice adunarea generala a Societătii pentru fondu de teatru românu, in presint'a unui publicu adunatu din mai multe parti ale muntilor apuseni ai Transilvanie, si sub presidiulu veteranului barbatu Simeonu cav. de Balintu, Josifu Vulcanu a tinutu unu discursu. Dupamiédiadi la 2 ore va urmá unu banchetu. Sér'a va fi represintatiune teatrala de trupa dñui Burienescu. Mane dupa miédiadi junialu in padurit'a orasului. Mercuri si in dilele urmatore se vor face excursiuni la Detunat'a, Cetatea, Catarac-tele si in alte locuri romantice. In nrulu visitoru mai pe largu!

Proprietariu, redactoru respondintorul si editoriu: IOSIFU VULCANU.